

سِرِّ السُّلْطَانِ

سِرِّ السُّلْطَانِ

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم
ديني، علمي، ادبي، سياسي هفته لوق بمجموعه اسلاميه در
اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

صاحب و مدير مسئول : ع . اشرف اديب

عدد ۴۳ - ۲۲۵
۲۳ محرم ۱۳۳۱ پنجشنبه ۲۰ كانون اول ۱۳۲۸
جلد ۲ - ۹

« ان لكل شيء توبة الا صاحب سوء الخلق فانه لا يتوب من ذنب الا وقع في شمرته » ہر شئیك بر توبه سی وارد ر . یالکز فنا اخلاقی اولانك توبه سی یوقدر . زیرا او هیچ بر کناهدن توبه ایتمز که دها فاسنه کرتار اولماسون .

حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمه بری : « حسن خلق نهدر ؟ » دیبه صورمش . « ان تصل من قطعك وتعطي من حرمك وتعفو عمن ظلمك » سکا طاریلان کیمسه ایله کوروشمهك ، سنی محروم ایده عطا قیلدهك ، سکا ظلم ایدهنی عفو ایتمه كدر . « بو یورمشلر .

بری ده رسول الله صلی الله علیه وسلمك او كنده ، صاغ طرفنده ، صول طرفنده طورارق آیری آیری اوج کره : « یارسول الله ، دین نهدر ؟ » دیبه صورمش . اوچنده ده : « حسن خلقدر . » جوابنی آلمش . بوکاده قناعت ایتمه رك بر كرده آرکه طرفنه کچوب « یارسول الله ، دین نهدر ؟ » دیبه صورنجه حضرت پیغمبر نیشان آرتق آرکه یه دونه رك : « یا هو! آکلامیورمیسك ؟ غضب ایتمه مكدر » بو یورمشلردر .

بر دیگر یه ده : « یارسول الله ، بکا نصیحت ایت » دیمش . « اتق الله حیثا كنت » زرده بولونورسهك بولون . اللهدن قورق » بو یورمشلر . « دها نصیحت ایت » دیمش . « اتبع السیئة الحسنه تمحها » سیئهن صوکره هان بر حسنه ایشله که آنی محو ایدهسك » بو یورمشلر . ینه : « دها نصیحت ایت » دیبه استرحامده بولوتجه : « خالق الناس بخلق حسن » خلقه اخلاق حسنه ایله معامله ایت » جوابنی آلمش .

کذلک : « اعمالك افضلی هانکیسیدر ؟ » سؤالنه « خلق حسندر . » جوابنی ویرمشلردر .

برکون حضور عالیلرنده برقادیندن بحث ایدیلمرکن : « هرکون اوروج طانار ، بوتون کیجه نماز قیلار . یالکز شو قدر وار که اخلاقی فادار . دیله قومشولرینه اذیت ایدر » دیمشلر . بوکا قارش یه ده : « او قادینده خیر یوقدر ، اهل جهنمدندر » جوابنی ویرمشلردر .

احمد نعیم

۴۲ نجی نسخہ سنده کی ترتیب سرور ی :

صحیفه	ستون	سطر	ایدیله جک	یرینه	ایدیله جکی
۲۷۸	۲	۸	ایدیله جک	یرینه	ایدیله جکی
»	»	۱۰	ویوزلرجه	»	یوزلرجه
۲۷۹	۱	۲۲	اخلاقیه لرینی	»	اخلاقیه یی

اوروپا علماسنك مهم برسؤالنه جواب

— ۲۲۴ دن مابعد —

خدعه . مداهنه ، چوق کولمك ، استهزا ایتمك ، سری افشاء ، انسانلرک عیب لرینی آراشدیرمق ، نعمتک قدرینی بیلمه مک ، عطالت ، بخل ، اسراف ، بشقه سنه افتراء ، مزورلک ، خیانت ، بورجنی انکار ، انسانلرک مالی غیر مشروع براصول ایله آلوب یمک ، بیلمدیکنی اوکرتمه مک ،

« احبکم الی واقربکم منی مجلسا یوم القیامة احسنکم اخلاقاً » ایچکز دن اك زیاده سودکرم ، قیامت کوننده بری بکا اك یقین اولانلر یکنز اخلاقی اك کوزل اولانلر کزدر .

« اکل المؤمنین ایماناً احسنهم خلقاً الموطون کنافاً الذین یألفون ویؤلفون ولاخیر فیمن لا یألف ولا یؤلف » مؤمنلرک ایمانجه اك کاملری اخلاقی اك ابو اولانلر یدر که بونلر کندیلریله خوش کچیلیر ، ناس ایله الفت ایدر و کندیلریله الفت ایدیلمر کیمسه لردر . الفت ایتمین و کندیسیله الفت ممکن اولمایانده خیر یوقدر .

« ان الله یحب معالی الاخلاق ویکره سفاسفها » الله تعالی اخلاقک معالسنی سور . با یاغیلرینی سومز .

« الین حسن الخلق » اوغور لیلک حسن خلقدن عبارتدر .

« لا عقل کالتدبیر ولا حسب کحسن الخلق » تدبیره بکزر عقل ،

حسن خلقه بکزر حسب یوقدر .

« ثلاث من لم تکن فیہ او واحدة منهن فلا تمتدوا بشئ من عمله تقوی تحجزه عن معاصی الله او حلم یکف به السفیه او خلق یمیش به

بین الناس » بر کیمسه ده اوج شئیك هپسی و یا هیچ اولمازسه یالکز بری بولونمازسه اعمال حسنه سندن هیچ برینه اعتبار ایتمک ز . بو اوج شی ده : الله معصیتدن آنی منع ایده جک بر تقوی ، سفیه قارش ی کله یله جک برحام ، بین الناس کندیسنی خوش کچیلدیره جک اخلاق حسنه در .

« سعاده المرء حین الخلق و من شقاوته سوء الخلق » انسانک

سعادت ی حسن اخلاقدر . سوء اخلاق ایسه علامت شقاوتندندر .

« ان المسلم المسدد لیدرک درجه الصوام القوام بآیات الله بحسن

خلقه و کرم ضربتیه » شبهه سز طوضر و لغنه کیدن مسلمان حسن اخلاقی و کرم سجیه سی سایه سنده دائمی صوم و صلاة ایله مشغول اولان کیمسه نك درجه سنی بولور .

« ان العبد لیبلغ بحسن خلقه عظیم درجات الآخرة و شرف المنازل

وانه لضعیف العبادة و انه لیبلغ بسوء خلقه اسفل درک جهنم و انه لعابد » شبهه سز بر قول حسن اخلاقی سایه سنده عبادتی آرز اولدینی حالده درجات آخرتک اك بو یوکلرینه و منازل آخرتک اك بو کسکلرینه نائل اولور . سوء اخلاقی سببیلده عابدلر زمره سندن معدود ایکن جهنمک اك آشغی درکاتی بولور .

« سوء الخلق یفسد العمل کایفسد الخل العسل و حسن الخلق لیذیب

الخطیئة کما تذب الشمس الجلید » سیرکه بالی ناصل بوزارسه سوء خلقده عملی اولهجه افساد ایدر . حسن خاق ایسه کونش قاری اریتمدیکی کبی کناهلری اریتمیر .

« سوء الخلق شؤ و شرارکم اسواکم خلقاً » سوء اخلاق

اوغور سزلقدر . اك کوتولر بکزده اك فنا اخلاقیلر بکزدر .

« لا یزال العبد من الله بعیداً ما یسی خلقه » برقول اخلاقی

فنا لشدیردینی مدتجه الله تعالادن هپ اوزاق قالیر طورور .

تجسم ایدرده اونک حکیم وعلیم برزاندن صدور ایدن کلام معجز اولدینگی باهراً اعلان ایدر.

قرآنده موجود اولان مباحثک قسم اعظمی سائر کتب مقدسه ده یوقدر، که بوده ضروری برشیدر. چونکه هیچ شبهه یوق که او عصرده بونلردن ده اهم موادک بیانی، ده الزم امورک اصلاحیه اشتغال ایدلیدی جهتله او عصرده بولنان انسانلری بوکبی مباحث ایله تکلیف ایتمک مرشدک وظیفه سندن دکادی، بلکه اوزمان بیان ایدلمش اولسه یدی او احکامی هیچ بریسی ا کلاما لریدی.

مع هذا قرآنده کی مطالب عالیه، فنون کثیره ده الان هیچ کیمسه طرفندن حقیقه ا کلاسیله مامشدر، ده ا پاک چوق اسرار وحکم قرآنیه واردرکه مرور اعصار ایله ا کلاسیله جقدر. یوقاریده برقاعده فیه ذکر ایدرک سکا سولشدم که: قانون تکامل تدریحیدر، آنی دکدر؛ بناءً علیه شوریسه ده بالضروره معلوم اولق لازمدرکه قانون تکامل ده بنفسه قرآن کی برکتبه محتاجدر؛ نبی اولک شریعتی ایکنجی بر نبی، اونک کی ده او چنجیسی ایله اکمال اولوب حضرت موسی به قدر بویه کلدی واونک کی ده شریعت عیسی ایله اکمال اولوندینی کی، شرایع سابقه نک کلیسی ده انجیق حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) ک شریعتی ایله اویله جه اکمال اولندی.

شمعی شو تفصیلاتدن مستبان اولیورکه شریعت موسی کندندن اولکی شرایعندن ارجح، اکمل؛ کذلک عیسی نک کی ده شریعت موسی دن اکملدر. بناءً علیه شریعت محمدیه نک ده بالجمله شرایع سالفه دن اکمل وافضل اوله جغنده قطعاً تردد کوسترمه ملیدر؛ چونکه انجیلک ظهوری توراندن صکره اولدینی جهتله فضله اوله رق اونک برچوق احکامی ده شامل بولنه جنی شک کتورمن برحقیقتدر. بونک ایچوندرکه توراندن ارجحدر؛ قرآنه کلهجه: اوده عینی سبیدنشاشی انجیلدن ارجح واکملدر.

اگر بوقضیه نک عکسنی آلیده توراتک انجیله، یاخود انجیلک قرآنه مرجح اولسنی ادعا ایدر سک ضرور زمان وتقدم ایام ایله عقل یشرده بر رجعت قهقری ایله دوچار تأخره اوغرا دیغنه قائل اولمش اولورزکه بزدن صدور ایده جک بویه بر منطقسزلق نوع بشره قارشی بیوک بر ظلم، عفوی ناقابل بر معصیت ارتکاب ایتمکدر. ایشته بورایه قدر سرد ایتمدیکم اسبابدن طولاییدرکه صوکره کلن اولکنی نسخ ایدیور؛ ینه بوقاعده نک ایجاباتسندنرکه: شریعت محمدیه شرایع سابقه نک هپسنی ناسخ، کندیسی بوندن صکره هیچ بر شریعتله منسوخ دکدر؛ احکامی الی الابد باقیدر.

چونکه بر شریعتک بشقه بر شریعتله نسخ ایدلمسی حواج ضروریه بشریه نک تکثر وتوسع ایدرک وقت وزمانه مناسب بر صورتده بشرک او احتیاجنی دفع ایتمک ایچون او شریعتک احکامی کافی کله مکله اولور. حالبوکه حوائج ضروریه بشریه نه قرر تکثر ایدر، نه نسبتده زیاده. لشیره ینه شریعت محمدیه دن ده و سابع شریعتله احتیاج مس ایتمز.

مغرور اولق، بشقه سنک حقوقی غصب ایتمک، حق شهادتی کیزلمک، یلان یره شهادت ایتمک، بشقه لک حالی اراشدر مق، سوء ظن، قمار اوینامق، تفاخر ایتمک، طارتمش اولدینی شیئی نقصان یایمق، طعامی احتکار ایدوب وقتنده دست معاوتی اوزاتمامق، یکدیگریله دشمن اولوب محبتی کسمک، اونه کنک بریکنک عرضنه، ناموسنه سب ایتمک، عهدی نقض، وعدنده خلف ایتمک.

دها بونلردن بشقه قرآنده یک چوق احکام واردرکه اونلردن بعضیلری دولتک سیاستنه، مملکتک اعمار وترئیسنه تعلق ایتمدیکی کبی بر قسمی ده تبعه دولتک امن وراحتی ضامن اولوب، سوزدن زیاده بالفعل، بالتجربه منافع عظیمه وفوائد جسمیه سی ظاهر اولان احکام جلیله در. کذلک قرآنده بر قسم احکام دها واردرکه اونلرده تقسیم مواریثه، هر حق صاحبنه حقی ویرمه تعلق ایدر.

والحاصل قرآن کریم بونلر وبونلره مماثل دها نیجه احکامی احتوا ایدیورکه اونلر سائر کتب مقدسه سهاوبده مذکور دکدر. عقل واذعانه مالک اولانلر بیسایر لکه: شریعت محمدیه نک بتون احکامی فکریک احاطه ایده بویه جکی نسبتده آجیق اولدینی کی کندیسنه اتباع ایدنلرک کافه حقوقی ده - حیاً ومیتاً - ضیاعدن محافظه ایتمکی تکفل ایتمشدر.

قرآن کریمه دها نه قدر احکام فامضه، معانی دقیقه واردرکه علوم وفنونک بوقدر ترقی ایتمدیکی شوزمانده بیه اولنلرک اوزرنده کی نقاب قالدیریلوبده نه اولدقلری کشف ایدیله میور. ا کلامق شویله طورسون نظر دقتمزی بیه جلب ایتمیور. بونک باشلیجه سببی ایسه عقول بشرک اولنلری ا کلامغه کافی کله مسیدر، مع هذا هیچ شبهه یوقدرکه: افکار بشر درجات کاله دوغری ترقی ایدوب علوم وفنونک دائره سی توسع ایتمکجه اونلرده انکشاف ایده جکدر.

مثلاً کره ارضک متحرک اولدینگی فناً ا کلامق انجیق، زمانمزه یک یقین اولان بر عصرده میسر اوله بیلمشدر. حال بوکه قرآن کریم بوحقیقتک اوزرنده کی پرده بی بیک اوچیوز بوقدرسنه اول قالدیرمشدر؛ فقط او عصرلرده او حقیقت مکشوفه بی بیه کوره جک کوزه مالک اولدیغمزدن یک چوق زمان کچدکدن صوکره بیلک. صوکره قرآن کریم حفظ الصحه واسبابنه مراعات جهندن دوشونیلیرسه اونک بر قانون طبی اولدینگی، ام ماضیه وقرون خالیه نک احوالی نقطه نظرندن تدقیق ایدیلیرسه حقایق ایله مشحون بر تاریخ عمومی اولدینگی کورورسک. قرانی آلوب اونده اولان قصص وحکایاتی اوقو! باق که اونلری نصل بلاغتك اعلی بر درجه سی اولان بر طرز بدیع، بر اسلوب معجز ایله ایراد ایدیور. اونده کی طرز افاده نفوس بشریه به اوقدر تأثیر بر اقیق که عربجه، ترکیه، فرانسزجه ودها سائر لغتلرده یازیلان رسائل اخلاقیه، کتب تاریخیه، روایات ادبیه نک هیچ بریسنده اونک بر مثلنه تصادف ایده مزسکز. اوقدر ایجازیله برابر حقیقتی اویله تصویر ایدرکه عادتاً او حقیقت، کوزکک اوکنده

احتیاجی کوزه دیله رک آچیلش بولمسی و ممالک سائرده متخذ اصوللرک ممالکتک احتیاجاتنه موافقت یاخود عدم موافقتی تدقیق ایدلمکسزین قبول اولمسی ماده لری اولوب بونک نتیجه سی اولوق اوزره مکاتبده اكمال تحصیل ایله چیقانلر کندیلری و اداره لری تأمین ایدمک بر مسلکده انتساب ایدمک لری کبی معارف جدیده بی اکتساب ایدنلرله بوکا محتاج اولانلر آره سنده دخی بر عدم امنیت واعتماد حاصل اولمش و ملتک احتیاجات حقیقیه دینییه و اخلاقیه سی جامع بر هدف معین آرا نامسی سببیه تربیه مطلوبه دینییه و اخلاقیه منحصر آ عائله لریک ایدی اهتم و اعتنا سنه ترک ایدلمشدر . بناء علیه ترقی معارفی بحق تأمین ایتک اوزره تدریساتک اولاد وطنه فائده بخش اوله حق صورتده اجراسیله بونلرک استقبال مملکت ایچون فیضدار و روحی روح ملت ایله هم آهنگ بر عنصر فعالیت اولمسی و بو عدم امنیت واعتمادک ازاله قلمسی ضمننده لازم کلن مساعی و اقداماتی ابدالده دقیقه فوت ایتیمک خدمت معارفه وقف وجود ایدن بالجه مأمورین و معلمین و مستخدمینک دوش همت و حمیتنه مودوع وظائف مبعوله دندر . ماتک حال و آتیبی ایله علاقه دار اولوب حیات و بقاسنک نکهبان یکانه سی بولنان بو خدمت مقدسه دده دامن در میان غیرت اولوق ایچون فیما بعد کوزه دیله جک هدف اقصی دین و دنیاچه محتاج اولدیغمز علوم عصریه نیک کافه سنی تدریجاً و معقول و منطقی بر صورتده توزیع اولمش اوله رق درجات مختلفه ده کی مکاتب متنوعه پروغرا ملرینه ادخال ایتیمکله برابر مکتبلر منزی هر درلو تصنعدن خالی برر تربیتگاه حالنه قویمقدن عبارتدر . زیرا بومملکت علمسز و دینسز پایداری اوله میه جنی کبی تقلید ایله نافع ثمره لر استحصال ایدیله میه چکی ده حقایق مبرهنه دندر . بناء علیه پروغرا ملر من بتوفیقه تعالی پیدری احتیاجات حالیه و آتیه مزه کوره تعدیل و اصلاح ایدیلرک ثمرات مطلوبه علمیه بخش ایدنجهیه قدر اولا تربیه دینییه و اخلاقیه کمال اهمیت وجدیتله اعتنا وقت ، مسلک تعلیم و تربیه نیک شدیداً محتاج اولدیغی وقار وجدیتیه قطعاً خلل کتیرلیه جک صورتده حرکت ایدلمسی ، ثالثاً استاذ و مربی صفتی حائز اولانلرک مساعی فعلیه سی یا لکنز تلقینات قولیه یه منحصر قالمق کافی اولدیغندن تربیه دینییه و اخلاقیه خصوصنده هر کسه بر نمونه فضیلت و مکتبلر منرک برر انموذج تربیت اولمسی کمال اهمیتله توصیه اولنور .

سیل الرشد

معارف نظارتک بو تبلیغنامه سی - دینییه بیایرک - ممالکت مزده تعقیب اولونمسی اک خیرلی اولان تربیه و تعامیم اساسلری نیک بر فذلک بلیغ الاداسیدر . فی الحقیقه « بومملکت دینسز و علمسز پایداری اولامایاجنی کبی ، تقلید ایله نافع ثمره لر استحصال ایدیله میه چکی ده حقایق مبرهنه دندر . » بونک بویله اولدیغنه ایمان ایتیمک ؛ اذعانسزلرک ، بصیرتسزلرک اک بویوک نشانه سی اولور . شو قدرک بو « بلاغ مین » ایله معارف نظارتک وظیفه سی ختام بولمشدر دینه مز . ای دوشونلر ، عینی زمانده ای ده یا جمالیدرلر .

قرآن کریمک احتوا ایتدیکی اقسامک بر قسمی انظار عبرته وضع ایتدم . اگر اولنری بر آز تأمل ایدرسه ک کوررزه که دائره احتیاج نه قدر توسع ایدرسه ایتسون احکام قرآنیه نیک خارچنده قالمق ممکن دکلدرد .

عقل بشر نه قدر آثار ترقی کوستروب تکمیل ایدرسه ایتسون یینه شریعت اسلامییه نیک مشتمل اولدیغی احکام جلیله نیک حدودی خارجه حقیقه بیامک احتمالی مفقوددر ، بناء علیه هر عصرده کی انسانلر ایچون اوکا اتباع ایتک بر ضرورت حکمنی آیر ، عقل بشر ایچون بوندن قورتولش یوقدر .

مواد سابقه تقرر ایتدکن صکره شوراسی آشکار و محققدر که : قرآن یک محکم بر نظام ربانی ، ازلی بر قانون الهی در . بونک ایچون هر زمان اوکا اتباع ، هر یرده احکامیه عمل ایتک داعی سعادت ، کافل فوز و فلاح ، اوندکی احکامه مخالفت ایتکده خسران عظیم ، ذلت و مسکنته باعث اولمقدن بشقه بر شی دکلدرد ؛ ایشه یوقاریدن بری بیان اولنان علل معقوله ایله ا کلاشیلدی که قرآن قطعاً بشقه بر شی ایله نسخ ایدیله مز ، اونی کتیرن ذاتده خاتم الانبیاء والمرسلین در . « والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم »

« صوک » مترجمی : آقسه کیلی

احمد حمدی

تربیه و تعلیم

معارف نظارتک تعمیمی

معارف نظارتندن بالعموم معارف مدیریتیله تبلیغ ایدلمشدر :

مدنیت غربیه ایله مدنیت شرقیه منرک تاریخ تماس و تلاقیسی اولان تقریباً بر عصرلق زماندنبری حکومت سنیه جه غربک خزان معرفتی دیار مزه نقل ایتیمکله انجق تأمین بقا و مکنت قابل اوله بیله چکی تقدیر ایدلمش و بو مقصدی استحصال ایچون ممالک شاهانه نیک هر طرفنده درجات مختلفه ده مکاتب عدیده کشاد اولمشدر . حکومتک تأسیس ایتدیکی بو دارالعلوملرک یتشدریدیکی ارباب عرفانک عددی نفس الامرده استکثار ایدیله میه جک راده ده بولمقله برابر سابقه نسبتله حقیقه مهم بر یگونه بانغ اولمشدر . مع مافیه شوراسی ده مع التأسف اعتراف اولنور که ترقی معارف ایچون مصروف اولان مساعی و بومساعیدن اقتطاف ایدیلن ثمرات احتیاجات عصریه منرک قات قات دوننده و شهره ترقی و تمدنده اوروپا اقوامی شویله طورسون دولترک بعض اجزاسی اوزرنده تأسس ایدن یکی قومشو دولترله بیله هم عنان اوله مزه غیر مساعد بر درکده قالمشدر . بونک اسباب اصلیه سی ده مکاتبک پروغرا ملری تریب ایدرکن هدف تعلیم و تربیه نیک یا کلش انتخاب ایدلمسی و غایات تحصیلک غایه آمال ملییه توفیق اولنما . مسی و مکاتبک اساساً وقتیه اک مبرم عد ایدیلن مأمور یتشدریمک